



**TEKSTY KULTURY WOBEC  
TEGO, CO ZWYCZAJNE**

**BEATA ZIELIŃSKA  
TADEUSZ BANOWSKI**

## **SCENARIUSZ LEKCJI**

**Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej**

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach  
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

**WARSZAWA 2019**

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek  
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń  
Dorota Dąbrowska  
dr Beata Rola  
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019  
Ośrodek Rozwoju Edukacji  
Aleje Ujazdowskie 28  
00-478 Warszawa  
[www.ore.edu.pl](http://www.ore.edu.pl)

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –  
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).  
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

## Temat lekcji:

Teksty kultury wobec tego, co zwyczajne

## Klasa / czas trwania zajęć:

klasy II-IV / 90 minut

## Cele

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie codzienności i różne jej obszary występowania;
- wskazuje przykłady codzienności w tekstach kultury;
- określa funkcje motywów związanych z codziennością w tekstach kultury;
- tworzy konspekt wypowiedzi argumentacyjnej.

## Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstem literackim;
- praca z filmem;
- praca z tekstem ikonycznym;
- dyskusja;
- praca w całym zespole.

## Środki dydaktyczne:

- film *Tydzień z życia mężczyzny* Jerzego Stuhra;
- wiersz *Ach gdyby...* Mirona Białoszewskiego;
- obraz *Kobiety zbierające kłosa* Jeana–Francoisa Milleta;
- *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza;
- komputer, projektor lub tablica interaktywna.

## Opis przebiegu lekcji:

### Część wstępna:

Próba określenia codzienności – sporządzenie asocjogramu z propozycjami uczniów.

Wskazanie obszarów, których dotyczy problem codzienności, np. codzienność jako główny temat, tło wydarzeń lub jako element określonej rzeczywistości (codzienność miasta, codzienność wsi, codzienność robotników, codzienność wojenna itp.).

### Część właściwa:

1. Dyskusja na temat codzienności w filmie Jerzego Stuhra *Tydzień z życia mężczyzny*, wskazanie czynności głównego bohatera, sposobu organizacji dnia, dostrzeżenie codzienności jako głównego tematu.
2. Odczytanie wiersza Mirona Białoszewskiego – uczniowie określają sytuację liryczną, odczytują treść, zwracają uwagę na znaczenie tytułu; określają rolę zabawy słowem.

3. Wyświetlenie obrazu Jeana-Francoisa Milleta *Kobiety zbierające kłosa* – opisanie codzienności wsi i pracujących kobiet.

### **Część podsumowująca:**

1. Wnioski na temat codzienności – uczniowie odpowiadają na pytanie, czy łatwo jest odnaleźć codzienność w tekstach kultury?
2. Nauczyciel prosi o przywołanie fascynacji codziennością w *Panu Tadeuszu*, lekturze omówionej w szkole podstawowej.

### **Komentarz metodyczny:**

Lekcję należy przeprowadzić po obejrzeniu filmu Jerzego Stuhra *Tydzień z życia mężczyzny*. Lekcja uczy poszukiwań i odwoływania się do otaczającego życia, pozwala wykazać się uczniom ze SPE, zwłaszcza że podczas zajęciach omawiane są różnorodne rodzaje tekstów kultury, co ma także znaczenie dla odbioru przez osoby o różnej percepcji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreślenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się), a także w mniejszym stopniu kompetencje matematyczne.